

РЕШЕНИЕ

№ 727

гр. София, 28.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на тридесет и първи октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Величка Борилова

Членове: Зорница Гладилова
Мария Райкинска

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Величка Борилова Въззивно търговско дело
№ 20231001000667 по описа за 2023 година

взе предвид следното:

Въззивното производство е образувано по жалба на „Патра Меритайм С.А“, дружество регистрирано на Маршалови острови, чрез адв.Н. Д. от АК Шумен насочена против Решение № 260157/12.04.2023 г., постановено по т.д. № 426/2020 г. по описа на СГС, ТО, с което предявените от въззивника при условието на обективно съединяване искове против ЗАД“Армеец“АД с правно основание чл.245 от Кодекса за търговското корабоплаване /КТК/ чл.86, ал.1 ЗЗД за заплащане на сумите, съответно от 103 258,22 щатски долара, представляваща обезщетение за настъпилите вреди, вследствие застрахователно събитие от 25.02.2017 г. по застрахователна полица № 1613006010000570, ведно със законната лихва върху същата, считано от датата на предявяване на исковата молба – 25.02.2020 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 19 592 щатски долара, представляваща обезщетение за забава върху главницата за периода 11.03.2018 г. – 16.06.2019 г. вкл., са били отхвърлени изцяло.

Във въззивната жалба се правят оплаквания за постановяване на атакувания съдебен акт при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, изразяващи се в неправилна и едностранчива преценка на приобщените по делото доказателства, които довели до неправилно приложение на материалния закон и до необоснованост.

Поддържа се, че първоинстанционният съд неправилно е ценил приобщените доказателства, установяващи релевантните за предмета на спора факти относно липсата на безсъмнената връзка на настъпилата авария с конкретни действия на екипажа на застрахования кораб, както и установяване наличието на всички предпоставки за ангажиране отговорността на застрахователя по процесната застраховка „Каско на плавателни съдове“ за щетите, предмет на производството.

Оспорва се като неправилен изводът на СГС процесното застрахователно събитие да не попада в покритието на застраховката и се изтъкват подробни аргументи в подкрепа на противоположното становище, чрез анализ на събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства.

Наведени са доводи и за неоснователност на останалите въведени защитни възражения по делото от въззиваемия-ответник.

По подробно изложени доводи в подкрепа на посочените оплаквания се иска от настоящата инстанция да отмени изцяло обжалваното решение и вместо него да постанови друго, с което да уважи предявените искове в пълен размер, като основателни.

В отговора по въззивната жалба въззиваемата страна оспорва наведените в нея доводи и поддържа правилност на атакуваното решение.

Софийският апелативен съд, търговско отделение, пети състав, като съобрази данните по първоинстанционното дело, приема следното:

СГС е бил сезиран с предявени при условието на обективно съединяване искове по чл.245 и сл. КТК и чл.86, ал.1 ЗЗД от „Патра Меритайм С.А“, дружество регистрирано на Маршалови острови, чрез адв.Н. Д. от АК Шумен против ЗАД“Армеец“АД.

Твърдяло се е в исковата молба страните да се обвързани от договор за застраховка „Каско на плавателни съдове“, сключен на 14.11.2016 г., като страни по него било освен корабособственика „Патра Меритайм С.А.“ и ЗАД“Армеец“ и беър-боут чартъора „Камаро С.А.“, както и корабния мениджър „Шипман БГ“ ООД - последните двама, както и ищеца - в качеството на застраховани, а ЗАД „Армеец“ АД, в качеството на застраховател.

Застраховката била сключена с договорено безусловно самоучастие от 20 000 долара на всяка щета, с териториално покритие - Черно море, Мраморно море, Средиземно море и Азовско море.

На 25.02.2017 г. по време на плаване в Средиземно море възникнала авария на застрахования кораб, изразяваща се в повреда на корабния дизел генератор. За настъпилото събитие застрахователят бил своевременно уведомен и при него била образувана преписка по щета.

Твърдяло се е причина за възникване на аварията да е неправилно сглобена маслена помпа от корабните механици, иначе сертифицирани да извършват ремонт на машини и механизми, т.к. през януари 2017 г. маслената помпа била ремонтирана от тях, но била монтирана без да се остави необходимата монтажна аксиална хлабина, което от своя страна довело до голяма аксиално триене и прегряване. Това от своя страна обусловило отделянето на метални частици от лагерите на помпата, причинили повредата на шийката на колянния вал. Гореописаното според ищеца представлявало застрахователно събитие и попадало в покритието по „Небрежност на екипажа“, но въпреки наличието му и въпреки оказаното съдействие от страна на ищеца по представяне на всички изисквани документи и информация за настъпилото събитие, ответникът застраховател отказал да изплати застрахователно обезщетение.

Поддържа се да не са налице основания за отказ от изплащане на застрахователно обезщетение, определено от ищеца в размер на 103 000 щатски долара. Т.к. ответникът бил в забава с изплащане на обезщетението, считано от 11.03.2018 г., същият дължал и законната лихва върху размера на обезщетението.

Поискано е от съда да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати на ищеца, както следва: 1/сумата от 103 258.22 щатски долара- главница, представляваща настъпилите вреди вследствие настъпилото застрахователно събитие; 2/ законната лихва върху посочената главница, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане; 3/сумата от 19 592 щатски долара, представляваща лихва за забава върху главницата, считано от 11.03.2018 г. до датата на предявяване на исковата молба.

В отговора по исковата молба ответното дружество е оспорило предявените искове по основание и размер.

Не е оспорило фактическите твърдения на ищеца относно наличието на застрахователно правоотношение между страните по делото, както и „Камаро С.А.“ и корабния мениджър „Шипман БГ“ ООД по договор за застраховка „Каско на плавателни съдове“, сключен на 14.11.2016 г.

Оспорило е активната процесуално легитимация на ищеца с аргумент, че не е заплатил

разходите по отстраняване на настъпилата авария.

Оспорило е главния иск по размер с довод за липса на данни как е формиран същия до сумата от 103 258,22 щатски долара.

Оспорило е останалите фактически твърдения на ищеца досежно посочената от него причина за настъпилата авария в застрахования кораб в насока да е извършен некачествен ремонт от страна на екипажа.

Поддържа от своя страна, че за настъпилата авария и извършения ремонт не са били уведомени нито застрахователя, нито класификационната организация, което е задължително, защото аварията на всеки един от дизелгенераторите има отношение към мореходността на кораба и е обхваната от контрола на класификационната организация. Неизпълнението на това задължение водело до освобождаване на застрахователя от отговорност.

Оспорило е твърденията да е настъпил покрит застрахователен риск, защото застрахователното покритие не обхваща случаите на липса на положена дължима грижа от страна на застрахования, собствениците и др., какъвто е процесния случай.

Поддържа от своя страна причината за настъпване на аварията да е износване на зъбните колела на маслената помпа на дизелгенератор 1 /ДГ1/, която е посочена в писмо с изх.№ 100-2639/24.06.2019 г., както и неправомерно допуснатия от страна на мениджърите ремонт на маслената помпа, извършен от екипажа в периода 02.01.2017 г. - 04.01.2017 г.

Поддържа дори да се приеме, че в случая е налице покрит застрахователен риск, то застрахованото лице е следвало да предприеме действия по обезпечаване своите права срещу „Булмар Сървисис“ ООД за виновно причинени щети на застрахования кораб, с оглед упражняване правото на регрес на застрахователя.

Поддържа още горепосоченото дружество да е отстранило за своя сметка повредата, поради което и претенцията на ищеца била напълно удовлетворена.

Оспорва иска по размер и в частта относно претенциите за покриване на среднодневните постоянни разходи, за заплати и издръжка на екипажа, агенцийски и мениджърски възнаграждения, разходи по девиацията Варна, както и дисбурменските сметки.

Твърди неизпълнение на задълженията на застрахования по застрахователния договор да пази и да се грижи като добър стопанин за плавателния съд и да не предприема сам или чрез други лица, без знанието и съгласието на застрахователя никакви изменение по него, които биха увеличили риска съществено.

Въвел е възражение за изтекла погасителна давност на исковите претенции.

В допълнителната искова молба ищецът от своя страна е оспорил доводите на ответната страна и е въвел допълнителни доводи в подкрепа на поддържаните от него факти правни доводи в исковата молба.

В отговора на същата ответникът е навел допълнителни съображения в подкрепа на поддържаното в първоначално подадения.

Софийският апелативен съд, в изпълнение на правомощията си по чл.269 ГПК след като извърши служебна проверка за валидност и допустимост на атакуваното решение в неговата цялост /обжалва се изцяло/, прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразявайки основанията за неправилност, посочени във въззивната жалба, приема следното:

Решението на първоинстанционния съд е валидно и допустимо, като постановено по редовно предявени икове, при наличие на правен интерес у ищеца от предявяването им /определящ се от изложените от него твърдения/, от надлежен съдебен състав, в рамките на правораздавателната му власт, в съответната писмена форма и е подписано.

При преценка оплакванията за неговата неправилност, решаващият състав, съобрази от фактическа и правна страна следното:

Страните не са спорили по установимия и от приобщените писмени доказателства факт, че са били обвързани от валиден договор за застраховка „Каско“ на плавателни съдове,

сключен на 14.11.2016 г., обективиран в застрахователна полица №1613006010000571220.

С него застрахователят ЗАД „Армеец“ се съгласил да застрахова плавателен съд м/к „Патра 3“, построен през 1981 г., вид - генерални товари, и товароподемност 11 980 , с посочен флаг - Монголия. Като застраховано лице в полицата е посочен „Патра Маритайм С.А“, в качеството им на корабособственици, за съвместно застраховано лице е посочен „Камаро С.А.“, в качеството на беърбоут чартъори, а „Шипман БГ“ ООД фигурира в качеството на мениджър.

Периодът на застраховка е посочен на 12 месеца, считано от 14.11.2016 г. в 00.00 ч. до 24 ч. на 13.11.2017 г. местно българско време , а териториалният обхват е определен за търговския район на Черно море, Азовско море, Мраморно море и Средиземно море.

Отразено е в полицата към нея да са относими Общите условия на „Армеец“ за застраховка на плавателни съдове. Като изрични условия са посочени - покритие съгласно Institute Time Clauses Null-1.11.95, като в случай на разлики с предимство ще се прилага Institute Time Clauses Null-1.11.95; изключена клауза 6.1.5 „Пиратство“; клауза 8 „Отговорност в случай на сблъсък - включена $\frac{3}{4}$; клауза 12 „Самоучастие“ - 20 000 щатски долара; клауза 23.1.2 - „Компенсации при извеждане от експлоатация“ (а) : 30% и (б): 20%; клауза „Бонус при липса на застрахователни искове“: 10% от 60% брутна платена премия при подновяване на полицата; клауза за абсорбиране на обща средна стойност на исковете : до 150 000 щатски долара.

Няма спор и се установява от приложените Общи условия за застраховка на плавателни съдове на въззиваемия застраховател, че в чл.6 от същите се съдържат изключенията от покритие рискове за пълно и частично обезщетение на вредите, настъпили в резултат на следните обстоятелства: 6.2 - собствен недостатък, конструктивни грешки, овехтяване, износване, загиване, корозия и др. подобни, както и от некачествен ремонт; 6.5 - неспазване от страна на застрахования на международните конвенции, споразумения, закони и правила на съответните държави относно оборудването на кораба и плаването; 6.6 - умишлени действия или груба небрежност на застрахования - екипажът не се счита застрахован по смисъла на тази клауза; 6.10 - вина на ремонтно предприятие докато плавателният съд е на ремонт; 6.12 - обичайните експлоатационни разходи, свързани със самото плаване; 6.16 - загубите от демюрейдж, денгуби, бездействие, закъснение, спиране на работа и други косвени вреди.

Глава IV от ОУ регламентира подробно задълженията на застрахования при сключване и през срока на застрахователния договор, Глава V - задълженията на застрахователя, условията на плащане и начина на определяне размера на плащане.

Страните не са спорили по факта, установяващ се и от приобщените писмени доказателства, че на застрахования плавателен съд в периода 02.01.2017 г. - 04.01.2017 г. - т.е. по време на периода на застраховката, е бил осъществен ремонт от страна на екипажа на маслената помпа на ДГ1, поради счупена конзола и износване на зъбната двойка зъбни козела.

Спорът се свежда до това дали обективно настъпилото събитие на повторна повреда на маслената помпа на 25.02.2017 г. е застрахователно такова, респ. - с настъпването му страните по договора изпълнили ли са задълженията си по него, като при даване отговор на горепосочените въпроси въззивната инстанция съобрази следното:

С писмо от 02.03.2017 г. /л.101 от първоинстанционното дело/ „Шипман БГ“ООД е уведомило ЗАД „Армеец“ за настъпило застрахователно събитие в съответствие с т.38 от сключения между страните застрахователен договор. Уведомлението е изготвено въз основа на рапорт на главния механик на застрахования плавателен съд, за установено на 25.02.2017 г. ниско налягане на маслото на Дизелгенератор1 /ДГ1/, който незабавно е спрял, а на следващият ден е бил извършено допълнително разглобяване на генератора за оглед и монтиране.

Във връзка с уведомлението при застрахователя е била образувана щета № 10017-0601-00001/06.03.2017 г., като с нарочно писмо от същата дата заявителят на щетата е бил уведомен за необходимостта от извършването на оглед от компетентни лица - сървейор на Лойдс регистъра след пристигането на кораба на пристанище, като е изискано протокол от

същия да бъде представен своевременно. Конкретизирано е, че в съдържанието следва да е посочена причината довела за повредата. Конкретизирано е какви документи и в каква форма следва да се представят на застрахователя, според условията на застраховката. Поискано е и представител на застрахователя да извърши оглед на застрахования плавателен съд.

Такъв е извършен на 11.03.2017 г. и за него е съставен протокол, подписан от представител на застрахования и на застрахователя /л.112 от първоинстанционното дело/.

Отделно от това представители на съвместно застрахованото лице „Шипман БГ“ ООД са извършили самостоятелен оглед и също са изготвили констативен протокол за това на 24.03.2017 г. /л.132 от първоинстанционното дело/. В него е изведено /извод 2/, че най-вероятната причина за аварията е това, че маслената помпа не е била сглобена правилно при предходен ремонт, извършен от екипажа на 02-04.01.2017 г. - т.е. без оставяне на необходимата монтажна хлабина и е работила при голямо аксиално триене, водещо до прегряване. Това довело до увеличаване износването на лагерите и помпата, отделяне на метални частици от тях и от капациите на помпата, които са преминали по магистралата поради недобро почистване на кратера на дизелгенератора и дъното на ваната на маслените филтри от екипажа при смяна на маслото и са причинили повредите по шийките на колянвия вал.

Страните по делото, както и „Шипман БГ“ ООД, са продължили кореспонденцията помежду си, разменяйки информация относно настъпилата повреда, причините за това и отстраняването ѝ, приключила с писмено съобщение от 24.06.2019 г., с което застрахователят уведомил „Шипман БГ“ ООД, че според него не налице възникнало задължение за изплащане на застрахователно обезщетение по образуваната ликвидационна преписка.

Според съдържанието на уведомлението /л.608 от първоинстанционното дело/, приповтарящо частично това на констативния протокол от 24.03.2017 г., в хода на ликвидационната преписка било установено в периода 02.01.2017 г. - 04.01.2017 г. от страна на екипажа да е осъществен ремонт на маслената помпа на ДГ1, поради счупена конзола и износване на зъбната двойка зъбни колела. За посочената авария, съответно ремонт, не са били уведомени нито застрахователя, нито класификационната организация. Маслената помпа е съставна част от конструкцията на дизел генератора, като същата е вградена в картера на двигателя и се задвижва от система от зъбни колела от самия генератор, поради което и аварията на маслената помпа се квалифицира като авария на ДП. Доколкото аварията на един от дизел генераторите на плавателния съд е обхваната от контрола на класификационната организация, като същевременно застрашава нормалната и безопасна експлоатация на кораба, липсата на уведомление към класификационната организация, респективно към застрахователя представлява съществено неизпълнение на задължения от страна на застрахования.

Посочено е, че съгласно т.4.2 INSTITUTE TIME CLAUSES - HULLS 1/11/95 неизпълнението на задължения, въведени от класификационната организация, освобождават застрахователя от отговорност. Същевременно покритият риск по т.6.2.2 от клаузите, който се твърди да е настъпил, не обхваща случаите на лошо водена работа, некомпетентност или грешка в преценката. На отделно основание инициалната причина за настъпване на уврежданията е износването на зъбните колелета на маслената помпа, което е извън обхвата на застрахователно покритие по застраховката на плавателни съдове.

Споменатите в обсъжданото писмо „Институтски клаузи за застраховка „Каско“ на плавателни съдове за определен срок“ 1/11/95 са приобщени като доказателство по делото пред първоинстанционния съд /в превод - л.630 - л.643 от първоинстанционното дело/.

За изясняване на спорните по делото въпроси относно причините за възникване на процесната авария и последвалите действия по отстраняването ѝ, както и тяхната стойност, по делото са били допуснати и изслушани две единични съдебно-автотехнически експертизи - първоначална, изготвена от вещото лице Д. Д., оспорена от ищеца-въззивник и повторна, изготвена от вещото лице Д. Щ..

Двете експертизи са изразили единно становище по въпроса за причината за възникване на процесната авария на ДГ1, настъпила на 25.02.2017 г., а именно - износването

на основния лагер № 4 на колянния вал на двигателя.

Според първоначалната експертиза конструкцията на маслената помпа на двигател Катерпилар D353, какъвто бил двигателят на застрахованото плавателно средство, е с фабрично установени необходими аксиални (осеви) хлабини, които не могат да се променят или регулират при сглобяването ѝ. По този начин производителят е осигурил помпата да работи безопасно без аксиално триене или прегряване. Именно с оглед посочената специфика твърдението, че през м.01.2017 г. маслената помпа на ДГ1 е била ремонтирана без да се остави монтажна аксиална халбина, противоречи на конструкцията на зъбната маслена помпа, т.к. без наличието на такава хлабина зъбните колела на същата не биха могли да се въртят.

Тази експертиза поддържа автоматичното спиране на ДГ1 на 29.12.2017 г. и оставането на кораба без електричество да се е дължало на констатирани повреди по маслената помпа, конзолите на приводния вал, на канала на шпонката и задвижващите зъбни колела. Тези повреди имали сериозен характер и водят до излизане на генератора от експлоатация. Причините за същите не били анализирани своевременно от компанията в съответствие със задължителните изисквания на Международния кодекс за безопасна експлоатация на корабите и предотвратяване на замърсяването.

Според вещото лице Д. отстраняването на сериозните повреди по маслената система на дизеловия двигател на ДГ1 могат да бъдат извършени само от опитни корабни механици или от брегови специалисти.

Първоначалната експертиза е била оспорена от въззивника-ищец с аргумент, че ДГ1 не е Катерпилар D353, поради което и експертизата не е обективна.

Изслушаната повторна такава, без да сочи точната марка на двигателя, е приела въз основа на наличните по делото данни /от двата протокола за оглед, обсъдени по-горе/, че е налице причинно-следствена връзка между аварията, възникнала на 29.12.2016 г. на застрахования плавателен съд, при която ДГ1 автоматично спира и корабът остава без електрическо захранване.

При обследване на аварията, настъпила на 25.02.2017 г., са констатирани повреди по маслената помпа, конзолите на приводния вал, на канали на шпонката и задвижващите колела, като причината отново е била маслената помпа.

При първата авария агрегата е спрял, поради сработила защита на ниско налягане на маслото, което е налагало цялостен оглед за щети по смазващите елементи, дефекцията на системата за смазване на двигателя и анализ на маслото - все действия, извършени едва след аварията на 25.02.2017 г.

Информация обаче дали това е било извършено и след първата авария по делото няма.

В обобщение експертизата е докладвала, че причината за възникване на процесната авария е неработеща или неизправна защита на ниско налягане на маслото в системата за смазване на двигателя.

За разлика от първоначалната експертиза повторната, изготвена от вещото лице инж.Д. Щ. е докладвала, че аварията на маслената помпа, констатирана на 29.12.2016 г. има сериозен характер, като отстраняването на повреди по зъбни помпи, каквато е процесната, в т.ч. дефектирането и смяната на зъбни колела, е включено като лабораторно обучение във ВУЗ в курса по обучение за придобиване на образователно квалификационна степен бакалавър по специалност „Корабни машини и механизми“. Отстраняването на подобен род повреди е в рамките на компетентността на всеки правоспособен механик, като процесните повреди също могат да бъдат отстранени със силите на екипажа, съгласно инструкцията на производителя.

В допълнителните обяснения, дадени в о.с.з. от 30.11.2022 г., вещото лице е пояснило, че инструкцията за сглобяване и разглобяване е еднозначна - там има упътване какво се прави и какви стъпки се следват. Там производителят се е презащитил, ако някой случайно пренатегне капаците на помпата и се намалят хлабините. Сочи, че те няма как да бъдат намалени под допустимите, т.к. се получава триене. Ако има по-малка хлабина, ще има по-малко налягане. За сглобката на помпата има точна инструкция. Там стъпките са ясно показани и не може да се получи по-малка хлабина, така че да не могат да се въртят зъбните

колела.

Пояснило е, че големите хлабини се получават, когато има износване на механизмите на помпата. В т.см. се е съгласило с изводите на първоначалната експертиза, че липсата на налягане се дължи на голяма хлабина в лагерите. За причината за последната обаче данни по делото няма.

Акцентирано е, че процесната маслена помпа технически грамотен човек ще сглоби и затвори по начина, предписан от производителя. Технически грамотен човек няма как да обърка затварянето на помпата и да пренатегне капаците ѝ, защото няма как да обърне капака наопаки.

Категорично е заявил, че механика на кораба има сертификат, който му дава право да прави ремонт на помпата и всеки завършил морското училище във Варна или техническия университет механик може да сглоби такава помпа - няма как да се объркат нещата при сглобяването ѝ. Технически е невъзможно /няма как/ помпата да се сглоби така, че да има по-малко пространство, но може да се сглоби така, че да има по-големи пространства.

За разлика от първоначалната експертиза повторната заключава, че в процесния случай не е било наложително информирането на класификационната организация за констатираните повреди и извършения от 02 до 04.01.2017 г. ремонт на маслената помпа на ДГ1 от екипажа, защото отстраняването на въпросните повреди е било възможно със силите на екипажа и т.к. генератора не може да работи с повредена маслена помпа.

Въззивната инстанция приема, че следва да кредитира установеното от повторната експертиза, която и не се оспорила в цялост от страните по делото, обективна и безпристрастна е и е основана и държа сметка на анализа на останалите приобщени по делото доказателства /писмените такива/.

Гореустановеното от фактическа страна обосновава извод за правилност на обжалваното решение и неоснователност на оплакванията, развити във въззивната жалба.

При безсъмнено установеното за валидното обвързване на страните по делото по договор за застраховка „Каско“ на плавателния съд, на който на 25.02.2017 г., по време на действие на застраховката, е настъпила авария на маслената помпа на ДГ1 следва, че при разрешаване на процесния спор са приложими правилата на чл.245 и сл. КТК.

Според тях застрахователят е длъжен да покрие уговорените морски рискове, на които е изложен застрахованият интерес, и да заплати в границите на застрахованата сума обезщетение за вредите, ако този интерес бъде засегнат от настъпването на такива рискове, а застрахованият се задължава да заплати застрахователна премия.

Съгласно чл.245, ал.2 КТК правилата на кодекса относно морските застраховки се прилагат, доколкото страните не са уговорили друго, като само в случаите, посочени изрично в кодекса, уговорката на страните, която им противоречи, няма сила.

В случая освен от правилата на кодекса страните са приели, че договорната им връзка се подчинява и на „Институтски клаузи за застраховка „Каско“ на плавателни съдове за определен срок“ 1/11/95.

Последните, а и ОУ на застрахователя, приложими към процесния договор, предвиждат като покрит застрахователен риск небрежност на капитан, офицери или екипаж. Ищецът-въззивник основава главния си иск именно на последната от посочените хипотези, уредена от т.6.2.2 от горепосочените клаузи - небрежност на екипажа - механизмите на застрахованото плавателно средство, с твърдения че при извършен от тях ремонт през м.01.2017 г. на маслената помпа на ДГ1 не са оставили необходимата монтажна аксиална хлабина, което довело до голямо аксиално триене и прегряване, респ. - отделяне на метални частици от лагерите на помпата, повредили

Въззивната инстанция споделя изцяло изводът на първоинстанционния съд съвкупният анализ на приобщените по делото доказателства да не установяват твърденията на ищеца, чиято е доказателствената тежест да ги установи в условието на пълно и главно доказване.

В тази връзка и приема, че оплакванията за едностранчива и превратна преценка на събраните доказателства, са необосновани.

Настоящият решаващ състав също приема, че писмените доказателства, вкл. изготвените от самите застраховани лица /констативния протокол на „Шипман БГ“ООД/ не обосновават еднозначен извод за наличие на връзка между поведението на екипажа - в частност - механиците на плавателния съд, изразяващо се в извършването на ремонт на маслената помпа на ДГ1 пред м.01.2017 г. и процесната авария, още повече в насоката, поддържана от въззивника - поведението на механиците да е причина за настъпване на аварията.

Вкл. горепосочения констативен протокол в извод 2 определя подобна причинна връзка като „най-вероятен“, но не и безсъмнена и единствено възможна, от една страна.

От друга - и двете изслушани по делото технически експертизи, вкл. неоспорената от ищеца-въззивник допълнителна такава са категорични, че връзка между поведението на екипажа /механиците/ в насока неправилно сглобяване на маслената помпа, без да е оставена необходимата аксиална хлабина и настъпилата на 25.02.2017 г. авария, не може да се изведе. Категорични са още, че всяко технически грамотно лице, имащо необходимото образование, какъвто е и механика на процесния кораб /факт, който се признава още с исковата молба/ може да извърши сглобяване на маслена помпа, като обслужвалата ДГ1, като е изключено помпата да се сглоби по начина, описан в исковата молба - да има по-малко пространство между капациите и зъбните колела, така че да не могат да се въртят. Причина за това, според експертът е, че всеки производител има точна инструкция за сглобяване на помпата и осигурена защита на капациите на помпата фабрично, така че няма как аксиалните хлабини да бъдат намалени под допустимите и да се получи триене, защото в такъв случай зъбните колела не могат да се въртят. Възможна е обратната хипотеза - при неправилно сглобяване да се получи по-голяма хлабина.

И двамата експерти са категорични, и решаващият състав изцяло възприема заключенията им, че доказателства за пряка причинно-следствена връзка между действията на екипажа и последващата авария на маслената помпа не може да се изведе, а хипотетично са възможни няколко причини за повредата ѝ, без обаче с висока степен на вероятност да се посочи коя е именно.

Изложеното обосновава еднозначен извод, че процесното събитие - настъпила авария на маслената помпа на ДГ1 на 25.02.2017 г., не попада в предвидените такива с покритие по процесния договор за застраховка в т.6.2.2 от „Институтски клаузи за застраховка „Каско“ на плавателни съдове за определен срок“ 1/11/95, поради неустановеност на поведението на екипажа и настъпилата авария.

Изложените оплаквания в обратната насока във въззивната жалба почиват на едностранчива интерпретация на доказателствата по делото, като не държат сметка за степента на вероятност на изводите на вещите лица, касаещи обективния факт на настъпване на аварията и поведението на екипажа.

Във връзка с оплакването, че нямало никакво значение дали екипажа е сглобил процесната помпа по-стегнато или по-хлабаво, отколкото е правилно, т.к. всяка една от тези сглобки е неправилна и представлява небрежен ремонт, поради проявена небрежност на екипажа, вкл. и защото последиците са едни и същи - по-ниско налягане на маслото, липса на нужното смазване и от там - повишено триене, износване и т.н. е необходимо да се подчертае още веднъж, че нито анализът на писмените доказателства, нито заключенията и на двете експертизи установяват еднозначно и безпротиворечиво маслената помпа изобщо да е била сглобена неправилно от екипажа - било то по-стегнато или по-хлабаво. Както вече нееднократно се посочи, извод в горната насока и двете експертизи определят като вероятен в еднаква степен с останалите, посочени от експертите, които биха могли да доведат до настъпване на процесната авария.

Последното предпоставя въззивникът-ищец да не е провел в условието на пълно и главно доказване твърденията от него факти, за които носи доказателствената тежест да установи. Неустановеността на тези факти от своя страна обуславя извод, че твърденията за небрежен ремонт от страна на екипажа на застрахования кораб, респ. - на настъпване на събитие с покрит застрахователен риск по смисъла на т.6.2.2 от „Институтски клаузи за застраховка „Каско“ на плавателни съдове за определен срок“ 1/11/95, също са останали недоказани.

Неоснователността на главния иск сочи на неоснователност и на акцесорните такива за заплащане на обезщетение за забава върху търсеното парично вземане за главницата.

По изложените съображения и обжалваното решение се явява правилно.

Решаващият състав не обсъжда останалите наведени доводи във въззивната жалба, касаещи защитните възражения на ответника-въззиваем за непонасяне на разходи за ремонта от страна на застрахования, за неустановеност на предявените иски по размер и за погасяването им по давност, доколкото по отношение на същите не е налице произнасяне на първоинстанционния съд, от една страна, а от друга - изложените по-горе съображения за неоснователност на предявения главен иск изключват необходимостта от разглеждане по същество на тези възражения.

Съобразно изхода от спора пред настоящата инстанция и по правилото на чл.78, ал.3 ГПК в тежест на въззивника следва да се поставят сторените от въззиваемата такава по делото разноски и пред въззивния съд, изразяващи се в случая в платено адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител. Последното налага произнасяне по своевременно въведеното от въззивника възражение за прекомерност на заплатеното от ЗАД "Армеец" адвокатско възнаграждение в полза на адв.Ф..

Установява се от приложените към списъка по чл.80 ГПК доказателства за извършването им, че същите са платени въз основа на фактура № 117/13.06.2023 г. по банков път в размер на 16 082,81 лв., вкл. и ДДС и представляват адвокатски хонорар за защита и съдействие пред въззивната инстанция, изразяващи се в изготвяне и внасяне на отговор по подадената въззивна жалба срещу първоинстанционното решение, както и за процесуално представителство пред САС.

При съобразяване на гореизложеното с данните по делото решаващият състав приема, че заплатеното възнаграждение е прекомерно.

В случая общата цена на предявените иски е в размер на 220 941,20 лв.

Преценен съобразно последната в светлината на чл.7, ал.2, т.5 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения заплатеният размер на адвокатското възнаграждение от ответника в полза на адв.Ф. пред първоинстанционния съд, съответно - присъден по реда на чл.78, ал.3 ГПК с първоинстанционното решение, е ориентиран към минималния, предвиден в Наредбата - 8 082,80 лв.

Този факт сочи, че заплатеното възнаграждение за оказана правна защита и съдействие във въззивната фаза на производството е близо два пъти по-висок от това, заплатено за производството пред първата инстанция при идентичен кръг на относимите факти и приложимите правни норми. Отделно от посоченото решаващият състав съобрази, че във въззивното производство не са събирани доказателства, нито са извършвани каквито и да е други съдопроизводствени действия освен изслушване становището на страните по въззивната жалба и устните състезания. Съобрази още значително по-малката продължителност на производството пред въззивния съд и заключи, че в случая заплащането на адвокатско възнаграждение в по-висок размер от заплатеното пред първоинстанционния съд би било необосновано и прекомерно /така и Определение № 695 от 22.12.2022 г. на ВКС по к. ч. т. д. № 2640/2022 г./.

По изложените съображения дължимите се от въззивника разноски на насрещната страна за платеното от нея адвокатско възнаграждение на процесуалния ѝ представител следва да се редуцират до размер на 8 082,80 лв.

Така мотивиран Софийският апелативен съд, търговско отделение, пети състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 260157/12.04.2023 г., постановено по т.д. № 426/2020 г. по описа на СГС, ТО.

ОСЪЖДА „Патра Меритайм С.А“, рег. № 86101 от регистъра на дружествата, Тръст

Компани Комплекс, Аджелтаке Роуд, Маджуро МН 96960, Маршалови острови, с адрес в България гр.София, ул.“Христо Белчев“ № 2, 4-и етаж, офис 4, адв.Н. Д. да заплати на ЗАД“Армеец“, ЕИК 121076907 сумата от 8 082,80 лв. сторени разноси пред въззивната инстанция за адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните при наличие на предпоставките по чл.280, ал.1 е ял.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____